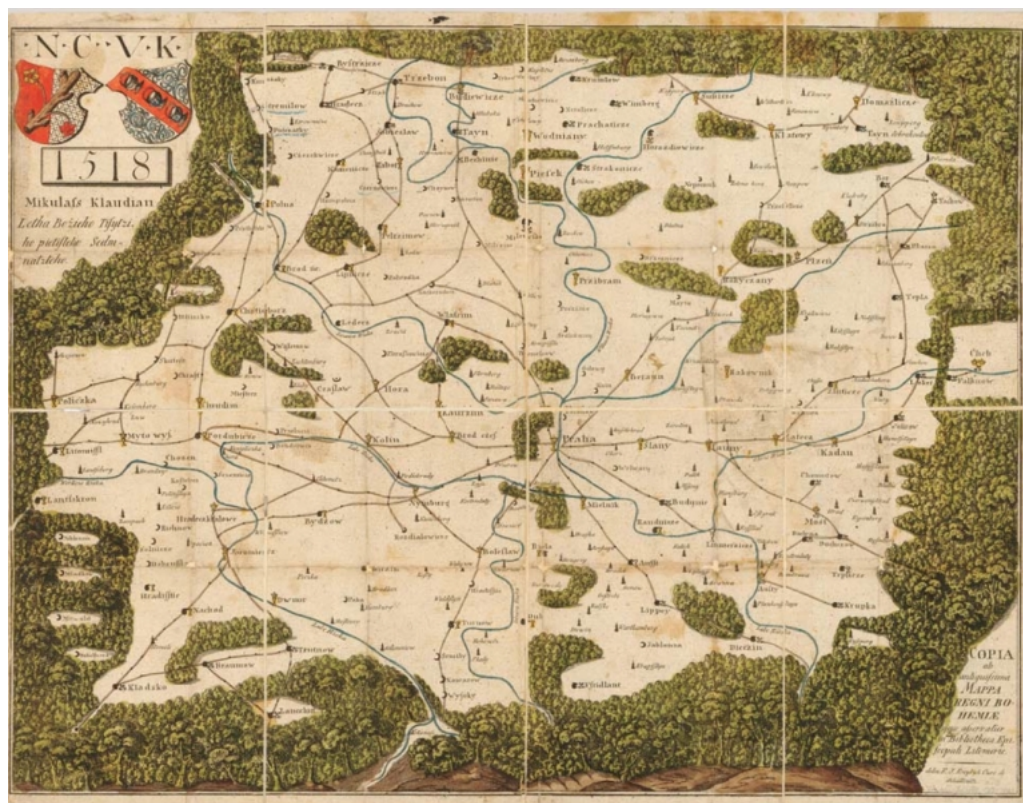

Máchovo jezero na mapách minulých století

Vymezení kraje a označení jedné z největších vodních ploch v Čechách se v průběhu staletí měnilo. Výstava kopií 20 historických map ze sbírek VMG v České Lípě z 19. a počátku 20. století zachycuje vývoj mapového obrazu turisticky vyhledávané a oblíbené oblasti, která se stala trvalou inspirací pro malíře, básníky a umělce.

Největší vodní plocha Máchova kraje má dlouhou a zajímavou historii. V roce 1366 sem zavítal Karel IV., který nechal průrvu vytvořenou ledovcem zahradit a o rok později vznikl Velký rybník,

dnešní Máchovo jezero.

Mapový fond knihovny VMG v České Lípě zachycuje zdejší krajinu na mapách od 16. do 20. století. Nejvíce dochovaných map je ze století 19. a 20., kdy se začal rozvíjet turistický ruch a do kraje pod Bezdězem přijíždí lázeňští hosté, turisté a milovníci přírody.

Rozvoji města Doksy napomohl císař [Karel IV.](#), od kterého dostaly Doksy významná městská privilegia (soudní pravomoc, týdenní trhy, právo mílové) a který v roce

[1366](#)

nechal založit Velký rybník. Název této vodní plochy o současné velikosti 280 ha se v průběhu staletí měnil, dnes se nazývá Máchovým jezerem. Za života K. H. Máchy mělo jezero rozlohu asi 350 ha a jeho jižní cíp sahal až k hotelu Grand. Na starých mapách ho můžeme nalézt pod názvem Velký rybník, Gross Teich či Hirschbergský rybník.

Přibližně 2 km východně od Doks se uprostřed lesa nachází pískovcový blok zvaný Králův stolec dnes dostupný po žluté značce. Jeho název vznikl již v 15. století a je odvozen z legendy, podle níž na něm odpočíval Karel IV. Po modré značce se ze Starých Splavů můžeme vydat do Hradčanských bučin nazývaných někdy Prolomené hory. Na turistických mapách první poloviny 20. století je také nalezneme. Na několika mapách je dokonce znázorněn Myší a Kachní ostrov, dnes významné ornitologické lokality, na které je vstup zakázán. Na Myším ostrově stojí zbytky tvrze pocházející z 15. století.

Současná dominanta kraje a jedním ze symbolů Máchova kraje je zdaleka viditelná zřícenina hradu Bezděz, který stojí na kopci asi 6 km jihovýchodně od Doks. V letech 1250 až 1280 ho nechal vybudovat král Přemysl Otakar II. a jeho účelem nepochybně bylo posílit královskou moc v kraji. Byl ukázkou nejvyššího stupně vývoje stavby českých hradů a ve své době byl pokládán za nedobytný. Hrad je značen téměř na všech historických mapách. Doksy patřily a stále patří spolu s obcí Staré Splavy mezi nejvyhledávanější rekreační střediska severních Čech.

Mapy zapůjčilo Vlastivědné muzeum v České Lípě.

